

In Biljart Totaal is maandelijks aandacht geschonken aan het materiaal, dat binnen de biljartsport onlosmakelijk is verbonden aan het leveren van goede prestaties. Hans de Jager gaat nu in deze rubriek in op theoretische kennis van de biljartsport. De Hagenaar, die in 1981 Europees kampioen biljart artistiek werd, is al een leven lang nauw betrokken bij de biljartsport. Niet alleen als speler, maar ook als bestuurslid, organisator en vakhandelaar.

Biljartverwarming: wens of noodzaak

Nadat ik in september 2010 het gebruik van biljartverwarming in deze column in twijfel trok, waren er nogal wat spelers, die mijn mening hiërover niet deelden. Eén speler uit de kadercompetitie reageerde: als ik een koude tafel aantref weiger ik te spelen! Reglementair is dit natuurlijk niet staande te houden, maar het geeft wel aan hoe diep geworteld de gedachte is dat een biljart verwarmd moet zijn.

Het Spel- en Arbitrage Reglement art. 5101 lid 7 bepaalt: 'Een biljart dient zodanig te worden geplaatst dat het laken niet vochtig of klam kan worden. Kan dit vochtig of klam worden door de inrichting van de zaal waarin het biljart is geplaatst niet worden voorkomen, dan dient een biljart te zijn voorzien van een installatie die dat wel kan voorkomen.'

Er wordt dus niet eens vereist dat een biljart is voorzien van een verwarming! Het reglement slaat echter wel de spijker op de kop: biljartverwarming dient om

geven, maar steeds meer lokalen worden ingericht met een airconditioner, die heel veel vocht uit de lucht afvoert naar buiten. Om echter te voorkomen dat het biljartlaken vocht kan opnemen kan worden volstaan met verwarmen van het laken, slechts enkele graden hoger dan de omgevingstemperatuur, dus 24 á 25 graden. Een biljarttafel, waarvan de verwarming zo laag staat afgesteld, wordt door de spelers als 'koud' ervaren, met als psychologisch effect: een biljart dat niet loopt!

Pas als de temperatuur op het bladlaken

29 á 30 graden is krijgt de speler het 'zo hoort het' gevoel. Soms tegen beter in zal de uitbater van een biljartzaal aan deze ondergrens voldoen om ontevreden klanten te voorkomen. Maar deze concessie kost wel heel wat onnodig elektrisch vermogen, merkbaar in de energierekening. De energieprijzen zijn de laatste jaren bovendien behoorlijk gestegen en zullen naar verwachting de komende jaren nog meer gaan stijgen. Gelukkig gaan steeds meer fabrikanten van biljarttafels over op verwarming systemen, die zuiniger omgaan met energie. Zie foto.

Rechts op de foto laat de traditionele wijze van verwarmen zien: een spiraal met isolatoren op een brandwerende onderplaat genereert als het ware een

deken van warme lucht tegen de onderzijde van de leiplates. Bij dit systeem wordt de spiraal draad vaak 90 tot 100 graden. De thermostaat dient er voor te zorgen, dat de bladtemperatuur aanvaardbaar blijft. Het in- en uitschakelen van de verwarmingsdraad leidt tot aanzienlijke temperatuurverschillen aan de onderkant van de leiplates. De weerstand van de spiraal is doorgaans ongeveer 65 Ohm, hetgeen een vermogen van ongeveer 740 Watt vergt. De thermostaat schakelt ongeveer 2/3 van de tijd, waardoor nominaal dus 500 watt wordt verbruikt.

Links op de foto een veel zuinigere variant: een weerstanddraad voorzien van een siliconenmantel is uitgefreesd in MDF en direct tegen de onderzijde van de leiplates gemonteerd. Door dit directe contact is aanzienlijk minder energie (400 Watt) nodig.

Het midden van de foto toont een weerstanddraad gefreesd in een PIR plaat voorzien van een aluminium coating. Deze coating geeft een zeer goede warmteverdeling onder de leiplates en de zeer hoge isolatiewaarde van de PIR plaat brengt de benodigde energie terug tot ongeveer 300 Watt. Kost een kWh thans zo'n 25 Eurocent, dan bespaart de zaalhouder dus ongeveer € 450,- per biljart per jaar.

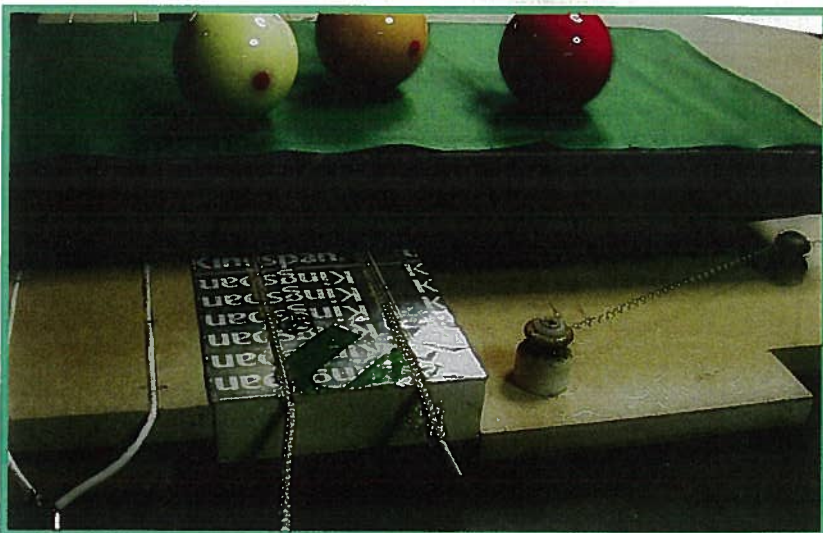
Bijkomend voordeel is dat de warmteverdeling over de gehele leiplate veel beter is en dat bij de juiste keuze van de weerstanddraad de tafel nooit te heet kan worden.

De moeite waard dus bij aanschaf van een nieuwe tafel op deze post te letten of uw huidige tafel te laten aanpassen.

Veel speelplezier

Hans de Jager

Email: h.d.jager@gmail.com



vocht in het laken uit te bannen. Door de toepassing van Centrale Verwarming, inmiddels in iedere lokaliteit aanwezig, en ook 's nachts meestal niet lager dan 17° Celsius afgesteld, heeft vocht in de winter maar heel weinig kans om roet in het eten te gooien. In de zomer kunnen zwoele dagen wel wat vochtproblemen